

NR. 5 · OKTOBER 2021

Lev

MAGASINET

PORTRÆT

**JEG HAVDE IKKE
NOGET VALG**

SIDE 6

TEMA

**INSTITUTIONEN
LEVER I BEDSTE
VELGÅENDE**

SIDE 12

ILDSJÆL

**ILDSJÆLEVANDRING
- PEOPLE TO
PEOPLE**

SIDE 22

Lev

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

Brug din demokratiske magt

Af Anni Sørensen,
Levs landsformand

Til november skal vi til de lokale valgurner – og meget er på spil ved dette kommunal- og regionsvalg. Vi hører desværre ofte fra vores medlemmer, hvordan et trængt handicapområde medfører, at mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende ikke får den hjælp og støtte, de har behov for og krav på. For eksempel kan du i denne udgave af Lev Magasinet læse historien om Anne, der er mor til tre-årige Jakob med Downs syndrom. Anne er så frustreret over tingenes tilstand på handicapområdet, at hun nu stiller op til byrådet for at få ændret på, hvordan området bliver forvaltet i kommunen.

Mange af vores medlemmer oplever den samme frustration over de udfordrende tilstande inden for handicapområdet, som Anne gør. Vi har nået et historisk lavpunkt – nu skal det vende!

I flere måneder har Levs lokale kredse arbejdet hårdt for at få de lokale politikere i tale. Målet er selvfølgelig at sikre en højere lokalpolitisk prioritering af handicapområdet i landets kommuner. På de mange valgmøder, som Levs lokale kredse har arrangeret, har der været mulighed for at fortælle politikerne om de mange udfordringer på vores område og høre deres syn på det – herunder hvad der skal til for at prioritere området anderledes og sikre, at også mennesker med udviklingshandicap lever gode liv med udvikling, oplevelser og stærke fællesskaber i trygge rammer.

Jeg kender, som mor til en søn med Downs syndrom, den frustration, som mange pårørende sidder med. Den har jeg så sandelig også selv. Det må og skal blive bedre!

Snart har vi alle mulighed for at gøre en demokratisk forskel sammen med og til gavn for mennesker med udviklingshandicap. Alle over 18 år har ret til at stemme og dermed mulighed for at vælge de lokale politikere, der rent faktisk brænder for at løfte handicapområdet og gøre en positiv forskel for borgere med udviklingshandicap.

Så gør som min søn Mads og jeg – brug din demokratiske magt til gavn for mennesker med udviklingshandicap. Det er der et stort behov for.

”Vi har nået et
historisk lavpunkt
– nu skal det vende!”

Livet med udviklingshandicap

- 2 Leder**
Brug din demokratiske magt
- 4 Kort nyt**
- 6 Portræt**
Jeg havde ikke noget valg
- 12 Tema**
- 12** Institutionen lever i bedste velgående
- 13** Mor: Kommune tænkte mere på økonomi end på at finde det rigtige tilbud til min søn
- 16** Du kan vælge mellem denne her
- 19** Serviceloven - Det skulle være så godt
- 22 Ildsjæl**
Ildsjælevandring - people to people
- 35 Lev og danske spejdere gør en forskel**
- 36 Livø**
En smertefuld historie
- 48 Bagsiden**
Mød et Lev-medlem

Viden og rådgivning

- 26 Politik**
Når hjælpen udhules
- 28 "Thumbs up til Handi"**
- 30 Spørgsmål og svar fra Levs rådgivning**

SPØRGSMÅL OG SVAR 30

Lev indefra

- 32 Rundt i landet**

Ingen bliver efterladt

På et bosted i Valby ved København bor ti unge med Downs syndrom. De fleste af dem har kendt hinanden størstedelen af deres liv. Deres forældre har fulgt de unge igennem alle årene og været vidne til den deroute, der er på handicapområdet – deres egne ord – er nu nået til den erkendelse, at der må et selvejende bosted til for at kunne skabe de optimale rammer for deres børn. Derfor har de taget initiativ til at få oprettet en fond – Fonden IBE (Ingen Bliver Efterladt) med det formål at skaffe midler til at opføre et selvejende bosted i København.

I bestræbelserne på at skaffe midler blev der afholdt en støttebazar en lørdag i august. De midler, der blev indsamlet – cirka 37.000 kr. – skal gå til en bedre hverdag og muligheden for en ferie for de unge beboere på bostedet.

Dagens aktiviteter blev i øvrigt filmet til en dokumentar-serie om de unge, der bliver vist på TV2 næste år.

Fonden IBEs primære formål er at skabe rammerne for en selvejende institution, som skal drive et bosted for 10-12 personer med udviklingshandicap.

Læs mere om Fonden IBE på www.ibe.nu/

Glasdøren

Jeg bildte mig engang ind / at en søster / er en uden handicap. / Jeg bildte mig engang ind / at mine venners søskende / var mere rigtige end min egen. / Jeg bildte mig nogle gange ind / at hun en dag / ville blive rask. / Jeg bildte mig nogle gange ind / at hun en dag / ville forsvinde. / Jeg bildte mig nogle gange ind / at jeg en dag / ville få en storesøster.

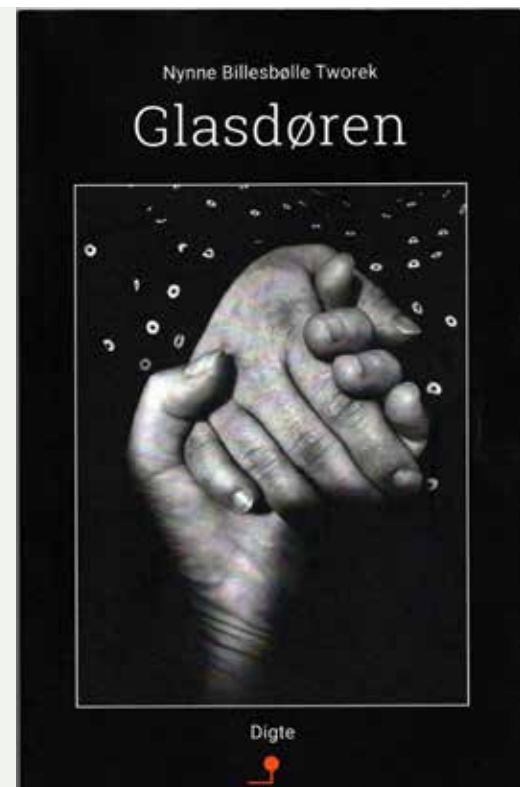
Digtsamlingen 'Glasdøren' af Nynne Billesbølle Tworek handler om to søskende, som er vokset op med vidt forskellige forudsætninger for deres liv. Den ene har nemlig Downs syndrom og autisme. "Alligevel har vi formået at blive forbundet," skriver forfatteren selv på bogens bagside. I virkeligheden er Glasdøren en stemme til alle søskende i samme situation som Nynne Billesbølle Tworek.

Glasdøren

Af Nynne Billesbølle Tworek

ISBN 9788797250907

Forlag: Billesbølle Kommunikation

Planternes forunderlige verden

Frem til og med den 13. november kan man på GAIA Museum i Randers se "Akademiets Efterårsudstilling". Det er en udstilling af værker skabt af kunstnerne fra GAIA Akademi, som under titlen "Planternes forunderlige verden" har udforsket naturen omkring os.

Kunstnerne har fulgt planternes cyklus fra spæd og spændstig spire til den visne plantes krogede former. Der er blevet arbejdet med organiske former i både to og tre dimensioner.

Udstillingen er samtidig en del af GAIAAs nyeste internationale projekt "Youth+Art=Resilience". I dette projekt bliver unge mennesker med særlige behov fra Slovenien, Serbien, Rumænien, Østrig og Italien introduceret til den måde, Espacio Rojo i Madrid og GAIA Akademi i Randers arbejder med kunst og pædagogik.

Læs mere på
www.gaiamuseum.dk
 og www.facebook.com/GAIAMuseum.

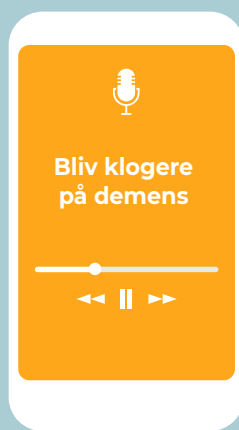

Bliv klogere på demens

Mennesker med udviklingshandicap har langt større risiko for at udvikle demens tidligt i livet end resten af befolkningen. For personer med Downs syndrom kan sygdommen opstå allerede i 40 års-alderen, men på grund af det nedsatte funktionsniveau kan tegnene på demens være svære at få øje på. Det stiller store krav til det socialpædagogiske arbejde.

I en ny podcast, som Socialpædagogerne har lavet, kan du blive klogere på, hvad demens hos mennesker med udviklingshandicap er for en størrelse, og du kan høre, hvordan socialpædagoger arbejder med tidlig opsporing af demens og skaber tryghed for både borgere og pårørende.

Find podcasten "Demens hos mennesker med udviklingshæmning" på sl.dk.

Jeg havde ikke noget valg

AF KARIN DITLEVSEN, FREELANCEJOURNALIST | FOTO: KASPER LØJTVED/BYRD

Anne Fabricius Murmann har aldrig haft lyst til at stille op som politiker. Nu føler hun sig tvunget til at stille op til kommunalvalget. Hun kan ikke vente længere på, at kampen for mennesker med handicaps rettigheder bliver taget alvorligt

Anne Fabricius Murmann er mor til Jakob, der har Downs syndrom. Hun har aldrig haft lyst til at blive politiker, men nu prøver hun at blive det alligevel. Hun føler, at hun er nødt til at kæmpe for mennesker med handicap. Hun mener, at det er en katastrofe, som de bliver behandlet nu.

Jakob og storesøster Karla på fire år.

Anne Fabricius Murmann er, med egne ord, ikke særlig aktivistisk indstillet. Og hun er aldrig gået specielt meget op i politik. Før nu.

”Tidligere ville jeg hellere have trukket ti tænder ud end at stille op som politiker! Når jeg nu gør det alligevel, så kan du næsten regne ud, hvor vigtigt, det er for mig, at jeg gør det.”

Det siger Anne Fabricius Murmann, som stiller op ved det næste kommunalvalg for de konservative. Hun vil kæmpe for, at der sker en gennemgribende ændring af den måde, det politiske arbejde på handicapområdet foregår på.

Anne Fabricius Murmann er mor til Jakob på tre år, som har Downs syndrom, og Anne er træt af de mange groteske og helt vilkårlige udlægninger af handicaplovgivningen, hun har oplevet.

”Handicapforældre bevæger sig reelt i et område uden retssikkerhed.”

Så kontant er Annes beskrivelse af den måde, lovgivningen på handicapområdet bliver forvaltet på.

Forlanger meget af forældre

”Som udgangspunkt er lovgivningen på området i orden - der er selvfølgelig plads til forbedringer! - men det er fortolkningen af den, der er problemet,” siger Anne Fabricius Murmann.

”Det er jo ikke sådan, at der i loven står: ”Du må kun tildele X til Y”. Tværtimod står der, at du er berettiget til ”det nødvendige”. Men kommunerne ser loven som en elastik i metermål, som de kan fortolke og fordreje efter, hvad der passer dem bedst. Men det er jo ikke hensigten.

Jeg kan ikke udtrykke dybt nok, hvor katastrofal en organisering handicapområdet har. Alt for meget bliver lagt op til tilfældigheder, og at borgere, til en vis grad, selv

skal finde løsninger for at få dækket deres behov for hjælp,” siger Anne Fabricius Murmann.

”Der ligger nærmest en forventning om, at forældre til handicappede børn har læst og forstået serviceloven på forhånd, når de møder op i forvaltningen i deres kommune. Jeg vidste selv ingenting om Downs syndrom, da jeg blev mor til Jakob. Jeg er ikke professor i forvaltningsret. Jeg ved ikke, hvad jeg har krav på af hjælp. Jeg er en helt almindelig borger, som rækker ud til kommunen, fordi jeg har et barn, der har brug for ekstra hjælp.

Jeg ønsker ikke at hænge nogen kommune ud. Jeg bliver altid behandlet pænt af min egen kommune. Jeg har kun mødt høflige og kompetente medarbejdere. Men jeg kan bare se, at der er en voldsom forskel på, hvordan de forskellige kommuner fortolker lovgivningen.

Der er også stor forskel fra sagsbehandler til sagsbehandler. Nogle af dem ved meget

lidt om området, imens andre måske ikke kan agere anderledes, hvis de skal holde sig indenfor de rammer, som kommunen handler efter.”

Brug for en Handicapstyrelse

Hvordan kan vi forbedre vilkårene for mennesker med handicap?

Anne Fabricius Murmann mener, at vi skal reorganisere hele området og oprette en helt ny særskilt styrelse.

”Jeg mener, at vi bør oprette en Handicapstyrelse. En styrelse for hele handicapområdet, med nogle tilhørende regionale tilsyn. Styrelsen skal dække alle ressortområder med relevans for borgere med handicap.

Indtil der sker en reorganisering, skal kommunerne have klare kvalitetsmål, og de skal arbejde efter nogle helt dokumenterede faste processer, når de sagsbehandler en borger med handicap. Det er jo det, man gør i alle andre erhverv, hvor der er forskelligartede standarder at leve op til.”

Ikke født politiker

Anne er ikke idealist. Snarere hard-core realist. Hendes forhold til politik er helt pragmatisk.

Hvis man spørger hende, hvorfor hun har valgt at stille op for et borgerligt parti, får man et meget kort svar.

”Fordi jeg kan regne.” Den fyndige melding kommer tørt og kontant.

Anne Fabricius Murmann uddyber:

”Jeg ved godt, at pengene ikke vokser på træerne. De skal tjenes. Og som selvstændig (it-konsulent, red.) ved jeg, hvor hårdt det er at tjene penge. Der er ikke noget her i livet, der er gratis. Det hele handler om politiske prioriteringer, siger Anne.

Jeg betaler min skat med glæde. Men så skal pengene også bruges fornuftigt og tilkomme dem, der har mest brug for dem. Jeg mener, at de, som har allermest behov for - og krav på - velfærdsstatens hjælp og

beskyttelse, skal prioriteres i langt højere grad.”

Og Anne føler, at tiden for hende og for Jakob løber stærkt, og i den forkerte retning.

”Hvis rammerne for min søn, når han bliver voksen, skal være i orden, så er jeg nødt til at starte med at arbejde for det nu. Han er kun tre år - men jeg er måske allerede sent på den. Så langsomt kører systemet!”

Hårdt at være afhængig

At blive mor til Jakob har pirket alvorligt til to af Annes grundtræk. Hendes utålmodighed og hendes trang til at være uafhængig af andre og klare alting selv.

Tidligere ville jeg hellere have trukket ti tænder ud end at stille op som politiker! Når jeg nu gør det alligevel, så kan du næsten regne ud, hvor vigtigt, det er for mig, at jeg gør det.

"Jeg kan ikke udtrykke dybt nok, hvor katastrofal en organisering handicapområdet har."

"Jeg hader at være afhængig af andres afgørelser! Det er ikke med min gode vilje, at jeg skal sidde skoleret i en kommunal forvaltning og retfærdiggøre, at jeg har brug for det og det til Jakob. Jeg har allermest lyst til at sige: "Hør her - hvis ikke det var bydende nødvendigt, så sad vi to altså ikke sammen her!"

Før jeg fik Jakob, vidste jeg ikke noget om handicapområdet. Som alle andre kunne jeg snakke med om, at det her, det er da godt nok også forfærdeligt, og så ellers vende det blinde øje til og gå videre. Det kan jeg ikke mere.

Det kunne jeg virkelig godt tænke mig, at jeg stadig kunne. Men det kan jeg bare ikke. Nu er jeg tvunget til at planlægge alt - for jeg har fået et barn, der aldrig nogensinde kommer til at kunne klare sig selv, siger Anne Fabricius Murmann."

At spille spillet

Hvis Anne Fabricius Murmann får en plads i kommunalbestyrelsen i Roskilde - hvad vil hun så gerne opnå?

"Jeg håber, at jeg kan sandsynliggøre, hvorfor det er vigtigt, at der bliver truffet nogle lidt klogere beslutninger på de her områder.

Jeg vil gerne gøre handicapområdet mere vedkommende for folk. Mennesker med særlige behov skal integreres i samfundet i højere grad og ligestilles med alle andre borgere. Debatten foregår alt for tit på et distanceret 'ah, men det er også synd-for-dem-agtigt'-plan."

Men om Annes naturlige utålmodighed kan tæmmes og forenes med lange debatter og utallige kompromiser, er en anden sag.

"Ja, det er jeg faktisk også spændt på. Jeg vil arbejde hårdt for sagen og spille spillet. Men omvendt ved jeg, hvad jeg kan, og hvad jeg kæmper for - og jeg skal kunne se mig selv i øjnene."

Om Anne Fabricius Murmann

Anne Fabricius Murmann, 41, er selvstændig it-konsulent og enlig mor til Karla på fire år og Jakob på tre år. Jakob er født med Downs syndrom, og det er Annes erfaring med handicapområdet, som har ført hende ind i politik. Anne Fabricius Murmann stiller op for Det Konservative Folkeparti i Roskilde ved kommunalvalget den 16. november.

Hør Anne fortælle

I podcasten "Den første professor med Downs syndrom" kan du høre Anne Fabricius Murmann fortælle om, hvordan det var for hende at få en dreng med Downs syndrom. Hverken hun selv eller lægerne anede, at der var baby med Downs på vej. Hør podcasten på lev.dk

Pris pr. kursus
250 kr.
pr. deltager

For medlemmer
af Lev

Bemærk

Kurserne tager ikke udgangspunkt i barnets diagnose, men forholder sig til generelle og relevante problemstillinger for familier med et barn med udviklingshandicap.

Familiekurser i efteråret 2021

Lev og Pindstrup Centret udbyder i efteråret to kurser for familier med børn/unge med handicap.

Det er kurser, hvor hele familien kan deltage, både forældre, søskende og børn med handicap. Der vil være frivillige hele week-enden, som vil stå for sjove aktiviteter, mens forældre er til oplæg. Kurserne sætter fokus på de daglige udfordringer, der kan være i en familie med et barn med handicap.

Familiekurser for børn med handicap 3-5 år

26.-28. november, Pindstrup Centret, Djursland

Et familiekursus for hele familien, med følgende formål:

- Inspiration til i højere grad at kunne tage hånd om egen trivsel med god samvittighed
- Inspiration til at kunne håndtere akut stress og kommunikere mere klart
- Viden om lov om social service og det gode samspil med kommunen
- Erfaringsudveksling og netværksdannelse for hele familien

Familiekurser for unge med handicap 15-18 år

03.-05. december, Pindstrup Centret, Djursland.

Et familiekursus for hele familien, med følgende formål:

- Viden, værktøjer og inspiration til familiesamspillet med en ung med udviklingshandicap i familien
- Viden om sund kost og mere bevægelse i fritiden
- Viden om lov om social service, når den unge er på vej mod de 18 år
- Erfaringsudveksling og netværksdannelse for hele familien

**Tilmelding på
www.pindstrupcentret.dk**

**Find det enkelte kursus
og program på
[www.lev.dk/lev-livet/
aktiviteter/](http://www.lev.dk/lev-livet/aktiviteter/)**

Institutionen lever i bedste velgående

Med indførelsen af serviceloven i 1998 forsvandt ordet institution om botilbud til voksne med udviklingshandicap fra dansk lovgivning. Den enkeltes behov for støtte og bolig skulle skilles ad.

En ny rapport fra Institut for Menneskerettigheder slår fast, at sådan er det slet ikke gået. Du får tilbudt en bolig ud fra det behov, du har for støtte. Individuel tilpasset støtte er i denne sammenhæng derimod meget sjælden.

Så der er langt til et frit valg. Og det gælder i endnu højere grad, hvis du eksempelvis vil flytte sammen med din kæreste, som bor i et botilbud i en anden kommune.

Jesper har flere gange været tvunget til at flytte, fordi der blev ændret i hans botilbuds normering. Til gengæld har han og hans familie ofte ikke haft den store indflydelse på, hvor han skulle flytte hen

Mor: Kommune tænkte mere på økonomi end på at finde det rigtige tilbud til min søn

Susanne Nielsen har mange gange været desperat og fortvivlet over sin søn, Jespers, boligsituation. Jesper, der nu er 39 år, er født og opvokset på den københavnske vestegn – og det er her, hans familie bor.

Men efter han på et tidspunkt flyttede til Fyn, er det nu en fynsk kommune, der betaler for den støtte, Jesper modtager, og det er den kommune, der i en del år har bestemt over, hvor Jesper har boet og med hvilken støtte.

Susanne Nielsen fortæller, at det har haft store negative konsekvenser for Jesper, at han har fået tilbudt boliger, som socialt ikke har passeret til ham, og at hjælpen ofte har været meget knyttet op på selve botilbuddet.

”Jesper har haft svært ved at finde fodfæste på grund af de mange flytninger. Og når der blev ændret i hjælpen, så endte det ofte med, at Jesper måtte flytte igen, fordi han fik det dårligt, blev ensom og utryg.”

Vi, Jesper eller hans værge havde ingen indflydelse på flytningen. Det gik ikke godt.”

Susanne Nielsen, mor til Jesper

Susanne Nielsen og Jesper. Hun har i en årrække næsten desperat forsøgt at hjælpe sin søn.

Konsekvensen af denne skæbnesvangre afhængighed af botilbuddet har for Jesper blandt andet været mange indlæggelser på psykiatriske afdelinger.

Nedturen starter

Jesper flyttede i 2013 til en lejet bolig på Fyn. Før det havde han en lejlighed i Brøndby, hvor han boede med lidt støtte fra kommunen. Jesper havde arbejde og var generelt ved godt mod. Men en af hans gode efterskole-kammerater boede på Fyn, så en dag besluttede Jesper, at der ville han også bo.

Det gik slet ikke. Boligen var i elendig stand. Og der gik ikke længe, før Jesper fik det meget skidt. Efter et stykke tid fik Susanne Nielsen Jespers gamle kommune, Brøndby, til at kontakte den kommune, hvor Jesper nu boede, for at få lavet noget opfølgning på Jesper. I første omgang fik han tildelt nogle støttetimer. Og senere også en anden bolig i et botilbud. Han var nu registreret som en person med sociale

ydelse visiteret af den fynske kommune. Den blev dermed – og er fortsat – hans handle- og betalingskommune.

”Det første botilbud var rigtig godt. Jesper var glad og kom sig oven på livet i den faldefærdige villa. Men så besluttede kommunen at skære i bemanningen. Og det kunne Jesper slet ikke klare. Han blev ensom og urolig. Det var svært for ham at være der. Ikke mindst om natten.”

Jesper røg derfor ind og ud af psykiatrisk, og efter et stykke tid var løsningen, at Jesper måtte flytte.

”Vi kender ingen tilbud på Sjælland”

”Kommunen skulle finde ud af noget andet. Det skulle være et sted med døgnbemanding, sagde de til mig, men de havde ikke et botilbud, der kunne rumme Jesper. De havde dog kendskab til et tilbud i Region Syddanmark, og derfor sendte de Jesper til et botilbud i Sønderjylland.”

”Min oplevelse var, at kommunen ikke lyttede til henvendelser om en borger, der

havde det svært. Jesper ønskede at komme til Sjælland, men blev ikke hørt. Det var fremmed land for kommunen at se andre steder hen end i første omgang kommunens egne tilbud og dernæst regionen, hvor kommunen ligger.”

”Vi, Jesper eller hans værge havde ingen indflydelse på flytningen. Og det gik ikke godt. Der var en del dømte på det pågældende tilbud, og Jesper begyndte at gå sammen med dem. Han blev reelt deres stikirenddreng. Hentede øl og hash til dem. Personalet fandt ud af det, men Jesper gjorde det alligevel. Og Jesper begik selv kriminalitet.”

Susanne Nielsen spurgte nu kommunen, om Jesper ikke kunne flytte til Sjælland, for det var tydeligt, at han ikke havde det godt, hvor han var. Svaret var: ”Vi kender intet til botilbud på Sjælland, og vi har ikke ressourcerne til at undersøge det.” Så de spurgte faktisk mig, om vi kunne finde et botilbud til Jesper på Sjælland.”

Jesper med sin mor
Susanne Nielsen.
De står ved den
psykiatriske afdeling,
hvor Jesper bor
lige nu.

Susanne Nielsen begyndte nu desperat at undersøge mulighederne. Hun så på Tilbudsportalen, på LOS' (Landsorganisationen for sociale tilbud) hjemmeside og kørte Sjælland tyndt for at se på botilbud. Mange steder måtte hun ikke komme ind, da hun var en privatperson. Hvis kommunen ville noget, måtte de selv reagere.

Råb om hjælp

Det endte dog med, at kommunen fandt et sted i Nordsjælland, hvor Jesper flyttede hen i 2017. I første omgang blev han placeret i et midlertidigt botilbud i Birkerød, fordi hans nye fremtidige tilbud var under ombygning. Her boede han 1½ år.

"Det var fremragende. Han får støtte 1-1 i 62 timer om ugen. Og det var, hvad Jesper havde brug for. Han trivedes, selv om han ikke havde noget specielt at gøre med sine fæller i botilbuddet."

Efter de 1½ år flyttede han så ind i sin rigtige bolig. Uden nogen forklaring røg 1-1-støtten nu ned på 30 timer om ugen. Timer, der i øvrigt skulle deles med to andre, som havde omfattende handicap. Jesper fik det igen dårligere. Han blev ensom – og i perioder indlagt på psykiatrisk.

"Til sidst kunne Jesper ikke mere, og han satte ild til verandaen ved botilbuddets administrationsbygning. Han ringede selv efter brandvæsenet, men der kører nu en sag ved domstolene. Jesper venter på sin dom, han vil ikke tilbage til botilbuddet og har boet på psyk i flere måneder. Det var et desperat råb om hjælp fra ham," siger Susanne Nielsen.

Hvad kan man lære af Jespers historie? Susanne Nielsen er ikke i tvivl:

"Der tages for lidt hensyn til den enkelte. Støtten til den enkelte går op og ned med den konsekvens, at vedkommende risikerer at blive nødsaget til at flytte ofte. Sammenblanding af støtte til den enkelte og boligen kan dermed have store negative konsekvenser. Desuden er det svært for udviklingshandicappede at blive hørt, når vi som pårørende ikke bliver det, og når kommunerne har fokus på at fylde egne tilbud op, som måske slet ikke er det rigtige for borgeren."

Jesper er blevet tvunget til at flytte, når personale er blevet skåret væk. Så har han fået det rigtig skidt. Jespers mor ville gerne have haft kommunen til at lytte til Jespers og familiens ønsker om botilbud. Men det har kommunen haft meget svært ved.

Du kan vælge mellem denne her

Institutionerne blev officielt afskaffet for mere end 20 år siden. Men de lever stadig i bedste velgående med stor sammenblanding af støtte og bolig. Det viser ny undersøgelse. Forestillingen om frit valg til botilbud er dermed uden hold i virkeligheden

AF ARNE DITLEVSEN

Hvis du som person med udviklingshandicap gerne vil bo sammen med din kæreste, så sørg for, at I har samme handicap, samme brug for hjælp, og at I bor i samme kommune. Sådan lyder en gammel vittighed i ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund.

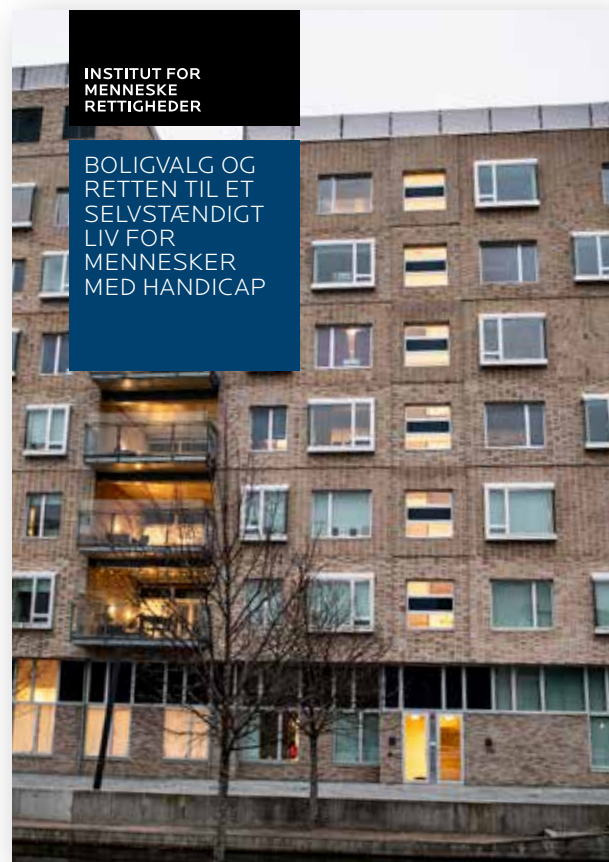
Sort humor kunne man kalde det, men det er også dødsens alvorligt, for sådan er vilkårene for rigtig mange beboere i botilbud.

Støtte og bolig kædes sammen i stor stil. Det giver begrænset indflydelse på eget liv og det forhindrer den *af-institutionalisering*, som man ellers for mange år siden besluttede på Christiansborg.

”Mange ægtefæller bor ikke sammen, kærester mødes på cafeer, sex foregår på toiletter og kopirum, for det er umuligt for dem at være sammen,” fortæller Jane Jensen, mangeårig medarbejder i sekretariatet hos ULF. ”Dem, der bor i egen bolig, kan flytte sammen, som de vil. Men bor du i botilbud, så kan du ikke. Må ikke. Du kan ikke få hjælp til at flytte og heller ikke støtte.”

Jane Jensen har efter mange år i ULF og mange ture rundt i landet for at holde kurser for ULF’s medlemmer et indgående kendskab til, hvor skoen trykker.

Sammenblandingen af støttebehov, kommunens udbud af ledige boliger i botilbud, den enkelte persons egne ønsker mm. – og hvad det

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

BOLIGVALG OG
RET TEN TIL ET
SELVSTÆNDIGT
LIV FOR
MENNESKER
MED HANDICAP

betyder for, hvor den enkelte får tilbudt en bolig - er nu dokumenteret i en undersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder (IMR). I den svarer 96 procent af de adspurgte sagsbehandlere, at det i høj eller meget høj grad er tilfældet, at borgerens støttebehov har afgørende indflydelse på, hvor han eller hun kommer til at bo.

"Det er et meget tydeligt signal om, at den ambition og intention, der er indskrevet i lovgivningen om at adskille støttebehov fra botilbud, ikke er ført ud i praksis," siger Nikolaj Nielsen, ligebehandlingschef i IMR.

Det har en masse afledte konsekvenser. Nikolaj Nielsen siger:

"Dit handicap definerer dermed, hvor du kan bo, og hvordan du kan bo. Og det har også betydning, hvis dit støttebehov ændrer sig, så skal du måske til at skifte botilbud. Samtidig gør det det svært for folk at vide, hvad de egentlig er visiteret til, hvis man ikke har fået udmålt sin støtte individuelt. Og man risikerer, at folk ikke bliver opmærksomme på, at der skal træffes individuelle afgørelser over for borgeren."

Institutionerne burde være fortid

Et af hovedmålene for undersøgelsen fra IMR var at se på intentionerne i lovgivningen kontra praksis i hverdagen. Begrebet 'institution' i forbindelse med botilbud for voksne med handicap blev officielt afskaffet med vedtagelsen af serviceloven i 1998, og der kom krav om, at man skal have udmålt støtte individuelt. "Problemet er bare, at institutionerne ikke forsvandt, da man lavede loven om," som Nikolaj Nielsen udtrykker det. Siden er der også kommet en handicapkonvention, ratificeret af Danmark i 2009, med et klart mål om, at mennesker med handicap skal have mulighed for selv at vælge deres bopæl.

Nikolaj Nielsen siger:

"Der har været en meget behersket udvikling. Og det har ikke været sådan, at da man underskrev handicapkonventionen, så gav det et ryk. Måske er udviklingen faktisk gået den anden vej. Hvis man for eksempel ser den her tankegang med socialtilsyn, der tilser det enkelte tilbud, det er jo på en måde en institutionaliserings-tankegang, der ligger til grund for det."

Ifølge IMR-rapporten så svarer lidt over

Hvis man for eksempel ser den her tankegang med socialtilsyn, der tilser det enkelte tilbud, det er jo på en måde en institutionaliseringstankegang, der ligger til grund for det."

Nikolaj Nielsen, ligebehandlingschef i IMR

hver tredje sagsbehandler, at borgere med en funktionsnedsættelse i deres kommune i "lav grad eller meget lav grad" har mulighed for at vælge mellem forskellige botilbud. Og det samme gælder muligheden for at kunne vælge den boform, man ønsker at bo i (botilbud, egen bolig, opgangsfællesskab, plejehjem m.v.). 19 procent mener heller ikke, at det er tydeligt, hvilken individuel støtte, der er blevet udmålt til den enkelte beboer i forbindelse med visitation til botilbud.

Undersøgelsen siger imidlertid ikke noget om, hvorfor en pæn stor del af socialrådgiverne mener, at mange borgere har så lidt indflydelse på eget liv, om det eksempelvis skyldes pres ovenfra i systemet på at vælge billigste model og fylde kommunens egne tilbud op.

"I teorien burde det være fuldstændig uden betydning - der er jo frit valg. Men det viser vores undersøgelse altså, at sådan er det ikke. Vi kan ikke sige, hvad årsagen til det er, vi kan bare se, at kommunegrænserne spiller en rolle på en anden måde, end de gør for folk, der ikke skal bo i botilbud.

Jane Jensen fra ULF er imidlertid ikke i tvivl om, hvad en af årsagerne er til det manglende frie valg: handle- og betalingskommunereglerne. Reglerne blev indført i 2010 og indebærer, at samme kommune

er både handle- og betalingskommune for personer, der modtager ydelser efter serviceloven.

"Den daværende socialminister, Karen Ellemann (V), lovede, at man ikke blev stavnsbunden af de nye regler. Men det var lige det, der kom til at ske. En kommune vil ikke betale til en anden kommune end deres egen. Og man lytter ikke til ønsker fra borgerne, der gerne vil bo i en anden kommune. Der er ikke frit valg, og det er værst for dem, der har brug for meget støtte," siger Jane Jensen.

Hun fortæller videre, at hun har oplevet borgere sidde og græde, fordi de mere eller mindre er tvunget til at bo i nogle af de store bofællesskaber, der er opført i en del kommuner. Boligen var måske stor og fin, men den lå langt ude på marken, hvor der kun var en Harald Nyborg og en Jysk at handle i.

"Der kan være mange måder at sikre sig samtykke fra en kommune til, at en borger siger ja til et botilbud. Resultatet er bare, at når du mister friheden til at kunne gå i biffen eller til købmanden, så gør det nogle borgere mere afhængige af hjælp."

Ambitionerne mangler

Hvad kan man så ifølge Nikolaj Nielsen gøre for at give valgmuligheder og mere frihed til dem, der har behov for megen hjælp

og støtte i dagligdagen? For det er jo et område med stor vanetænkning – både hos pårørende og myndighederne, men også med stor økonomisk betydning for kommunerne.

”Der er nogle ting i loven, man bør ændre. Man kan sagtens forestille sig nogle principper om, at et selvstændigt liv indebærer, at man ikke får al sin hjælp dækket fra samme institution. Det er i sig selv en skrøbelig situation at være fuldstændig afhængig af det sted, man bor. Det princip, at man har indflydelse på, hvem der hjælper en, det hører med til et selvstændigt liv. Hvis man har et stort hjælpebehov, men ingen indflydelse på, hvem der hjælper en, er det svært at sige, at man har et selvstændigt liv.

Men der er også brug for nogle eksperimenter, som viser vejen.

Nogle af de gode eksempler skal fremhæves, så man får det ind, hvordan en afinstitutionisering egentlig ser ud.

Som det er nu, er ambitionen der ikke engang. Der er ikke nogen, der opfatter det som galt, at ”jeg har et stort støttebehov, og jeg har ingen indflydelse på, hvem der hjælper mig”,” siger Nikolaj Nielsen.

IMR har i rapporten lavet fire anbefalinger til, hvordan mennesker med udviklingshandicap, der bor i botilbud, kan få styrket deres selvbestem-

melsesret. Dem kan du se i boksen her på siden.

Borgerne er ikke spurgt

Undersøgelsen fra IMR viser kun myndighedernes side af sagen. Det er Nikolaj Nielsen helt på det rene med:

”Jeg tror godt, man kan sige, at den her undersøgelse afspejler, hvordan myndighederne selv opfatter deres praksis. Det ville formentlig være anderledes, hvis man havde spurgt borgerne om de her beslutninger, som er så afgørende for deres liv.”

IMR har fået mod på at lave nye undersøgelser om livsvilkår for mennesker, der bor i botilbud:

”Det er et af de steder, hvor vi stadig er udfordret i Danmark. Handicapkonventionen som sådan indeholder et forbud imod institutioner, men det er ikke gjort med

at skrive under på konventionen. Man må presse på for, at de her rettigheder også bliver til virkelighed,” siger Nikolaj Nielsen.

I mennesker med udviklingshandicaps egen organisation, ULF, er man enig:

”Man har ret til at bestemme selv, det går vi meget ud og fortæller vores medlemmer. Vi arbejder med selvbestemmelsesret hele tiden. Det er værdigt selv at bestemme, hvor man vil bo,” siger Jane Jensen.

Rapport: Boligvalg og retten til et selvstændigt liv for mennesker med handicap

Institut for Menneskerettigheder har undersøgt, hvor langt Danmark er nået i forhold til at sikre mennesker med handicap retten til et selvstændigt liv med fokus på deres muligheder for at vælge bolig. IMR har blandt andet foretaget en spørgeskema-undersøgelse blandt 230 sagsbehandlere fra 81 danske kommuner. De har svaret på spørgsmål, der alle handler om den kommunale visitation til botilbud.

IMR har følgende anbefalinger i rapporten:

1. Det skal lovmæssigt sikres, at valg af bolig reelt adskilles fra tildeling af støtte, herunder:

- at fortsætte udfasningen af servicelovens § 108 om længerevarende boliger og i stedet anvise og opføre boliger til mennesker med handicap efter (almen)boliglovgivningens regler,

- at mennesker med omfattende støttebehov sikres en ret til at medtage den individuelt udmålte støtte ved skift af botilbud/boligform, samt

- at sikre mennesker med handicap retten til at have indflydelse på, hvem der skal hjælpe dem og hvornår.

2. At fritvalgsordningen udvides, så den også gælder for midlertidige botilbud efter servicelovens § 107.

IMR har en særlig rolle på handicapområdet, hvor de skal fremme og overvåge gennemførelsen af FN's Handicapkonvention.

Læs hele rapporten på
menneskeret.dk

Mange mennesker med udviklingshandicap kan ikke selv vælge, hvor de vil bo. Eller at de vil bo med deres kæreste. Eller hvem der skal støtte dem i det daglige. Loven og FN's handicapkonvention siger ellers, at alle har ret til indflydelse på sit eget liv. Men hvis du bor i et botilbud, er indflydelsen ofte ikke ret stor.

Service-loven

– det skulle være så godt...

1998

I 1998 fik Danmark en servicelov, der sammen med en række andre love erstattede bistsandsloven på det sociale område.

Service-loven markerede et skift i dansk handicappolitik og introducerede blandt andet en målsætning om at sikre størst mulig respekt, indflydelse og selvbestemmelse med udgangspunkt i den enkeltes egne ønsker, ressourcer og behov for derigennem at sikre, at blandt andet mennesker med behov for støtte efter loven fik mere indflydelse og flere valgmuligheder.

Ud over en målsætning om selvbestemmelse blev det traditionelle institutionsbegreb afskaffet med service-loven og erstattet af et boligbegreb, der adskilte botilbud og støttetilbud fra hinanden. I forarbejderne til loven er det fremhævet, at bestemmelserne om botilbud alene skulle regulere boligdelen af disse tilbud, mens de servicetilbud, der i øvrigt kunne tildeles, skulle dækkes af andre bestemmelser i loven om personlig pleje, behandling, samvær, aktivitetstilbud m.v. Den enkelte borger med handicap skulle herefter have udmålt service og støtte uafhængigt af den boform, vedkommende bor i, på baggrund af en konkret og individuel vurdering og altså ikke som et integreret bo- og servicetilbud.

Ifølge forarbejderne skulle adskillelsen af reglerne fra hinanden ses som et yderligere skridt i retning af ligebehandling af mennesker med handicap uanset boform.

Ophævelsen af institutionsbegrebet og adskillelsen af botilbud og støtte syntes umiddelbart egnet til at skabe bedre muligheder for, at borgere med handicap kunne vælge bolig uafhængigt af deres støttebehov på lige fod med andre borgere, samt at understøtte en bevægelse væk fra den institutionalisering, som mennesker med handicap historisk set har været underlagt.

I DAG

I dag udbydes boliger og støtte som pakked løsninger på Tilbudsportalen. På Tilbudsportalen kan sagsbehandlere og ansøgere til et botilbud m.v. se, hvilke tilbud der kan tilbyde den støtte, de har behov for. For nogle borgere gælder det, at levering af den nødvendige støtte er betinget af, at vedkommende bliver henvist til og vælger et af de konkrete botilbud, der er specialiseret i den form for støtte, som vedkommende har brug for.

FN's Handicapkomité udtrykte bekymring i 2014 for de begrænsede valgmuligheder, personer med handicap har i forhold til valg af bolig. Komitéen anbefalede på den baggrund blandt andet, at Danmark ændrer service-loven, så personer med handicap frit kan vælge, hvor og med hvem de vil bo, mens de nyder den nødvendige hjælp og støtte til at bo uafhængigt.

Kilde: IMR: Boligvalg og retten til et selvstændigt liv for mennesker med handicap

Tag på højskole!

**BLIV SET OG HØRT • FIND DET, DU ER GOD TIL • STYRK DINE RESSOURCER
KOM I BEDRE FORM • FIND NYE VENNER • BLIV UDFORDRET • HA' DET SJØVT**

Højskoleliv og sammenhold

3 dages cykel-/tandemtur

Studietur til Kreta

I høstugen laver vi æblemost, marmelade og andet godt

TAG MED TIL AUGUST

- Langt højskoleophold i efteråret fra 15. august
- Billedkunst, friluftsliv, musik og motion
- Tilmeld dig 12/17/5 uger, eller et helt skoleår
- Studietur til Kreta (Få pladser tilbage)
- Lys i mørket

5 uger

- med historier, ølbrygning, sang og julehygge

Djurslands Folkehøjskole

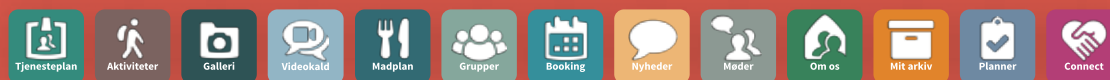
www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 • Tirstrup • 8400 Ebeltoft • Tlf. 87 52 91 20 • www.djfh.dk • post@djfh.dk

Nærhed på afstand

15 moduler der skaber øget tryghed gennem struktur, kommunikation og inddragelse af pårørende.

IBG

Borgerguide.dk

Spejder-ildsjæls engagement i Ghana

Hanne til Lev Magasinet: "Det var SÅ fint at rejse i Ghana og i øvrigt lave hele projektet sammen med Levs virkelig professionelle projektfolk. Det er én lang, lykkelig historie, og for mig har det altså været den der øjenåbner i forhold til en verden, jeg kender så lidt til."

Hanne leverede til overmål selv, når anledningen til at træde dansen - eller andet muntert fællesskab - viste sig.

- giver næring til inklusionen herhjemme

Det giver mig nogle nye indsigter, som jeg er virkelig glad for at få, var Hanne Friis Kaas' svar til Lev Magasinet i anledning af, at hendes arbejde i Spejderhjælpen nu pludselig omfatter mennesker med handicap

AF LARS EGE I

FOTOS: JOSEPH DANIEL SAM OG PRIVAT

Men Hanne slår sig lidt i tøjret, da hun hører, at Lev Magasinet gerne ser hende i rollen som dette nummers 'Ildsjæl'. Indtil for et par år siden havde hun nemlig ikke skænket mennesker med udviklingshandicap mange tanker.

Dét er der dog i lyntempo blevet kompenseret for.

Hanne og repræsentanter for Lev rejste sidste år til Ghana for sammen med Levs søsterorganisation, Inclusion Ghana, at søsætte et treårigt projekt "Alle børn fortjener en ven". Lev havde sammen med Danske Handicaporganisationer (DH) indgået et partnerskab med Spejderhjælpen, som ydede et flot økonomisk bidrag.

Det faktum, at støttekronerne kom fra netop spejderbevægelsen, har sat sit præg på projektet. To ghanesiske spejderkorps har lokalt været meget aktive i arbejdet. De er velorganiserede og vant til at løse vigtige opgaver i forbindelse med eksempelvis oversvømmelser, hungersnød og andre konflikter.

Derfor nyder spejderne i Ghana en stor respekt i lokalsamfundet. Hvilket afgørende har bidraget til en nødvendig holdningsændring i det ghanesiske lokalsamfund over for deres medborgere med udviklingshandicap.

”

**Men ved I hvad! I skal
lige høre historien om en
kæmpestor spejderlejr med
40.000 deltagere (...) dér skal
I altså ud og lave reportage,
kan jeg fortælle jer!**

Ghanaprojektet - og inklusionen i Danmark

Hen over årene er der taget forskellige initiativer til inklusion. Der findes allerede noget spejderarbejde rundt omkring, hvor børn og unge med handicap er inviteret ind.

Men her i september har Spejderhjælpen så rettet enslydende henvendelser til alle korps for at få sat skub i et lokalt samarbejde om inklusion mellem spejdere og børn og unge med udviklingshandicap. Pointen er at udnytte, at landets spejdere i hele Spejderhjælpsugen i september givetvis har haft to ting i hovedet: Dels at støtte mennesker i Ghana med udviklingshandicap i at skabe venskaber. Og dels det inspirerende ved, at to lokale ghanesiske spejderkorps spiller en betydelig aktiv rolle.

ULF og grønspætterne

”Men ved I hvad!” afsluttede Hanne Friis Kaas opstemt en samtale med Lev Magasinet i september. ”I skal lige høre historien om en kæmpestor spejderlejr med 40.000 deltagere: Spejdernes Lejr 2022 i Naturpark Hedeland - dér skal I altså ud og lave reportage, kan jeg fortælle jer!

Masser af aktivitet, og ikke topstyret. Det bliver festival-agtigt. Der er nedefra taget et initiativ til at invitere omkring 100 unge og voksne med udviklingshandicap som frivillige lejrhjælpere. Det er spejdere i samarbejde med ULF (Udviklingshæmmedes Landsforbund), der vil realisere planen.”

Så hvis spejderne og ULF i fællesskab kan finde på nogle både lidt udfordrende og værdige opgaver for lejrhjælperne, skulle det hele kunne falde i hak.

Spejdere vil sørge for at passe godt på alle, også dem der har brug for et lift til at komme trygt hjem.

Så mon ikke lejrhjælperne og spejderne vil få lyst til også fremover at se en hel del mere til hinanden i dagligdagen?

Se også artikel om årets spejderhjælpsuge, hvor der blev tjent penge til børn med udviklingshandicap i Ghana, på side 35.

HANNE OG SPEJDERHJÆLPEN

Hanne Friis Kaas er 53 år og aktiv i KFUM-Spejderne igennem mere end 40 år. Hannes forbindelse til området udviklingshandicap er ret ny.

Samarbejdet med Lev hænger sammen med hendes rolle som frivilligt bestyrelsesmedlem i Spejderhjælpen (egentlig: 'Spejdernes Fond til fordel for nødlidende, syge og vanskeligt stillede børn').

I Spejderhjælpens bestyrelse sidder Hanne sammen med repræsentanter for de øvrige fire danske spejderkorps. Spejderhjælpen har årligt siden 1960 stået for Spejderhjælpsugen, hvor landets spejdere på landsplan tjener penge til gode fælles formål.

Hanne arbejder til daglig i VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for velfærd) som administrationschef.

På lev.dk kan du læse et længere interview med Hanne Friis Kaas.

Kender du en, der skal
være ildsjæl i Lev Magasinet,
så skriv til os på
redaktion@lev.dk.

*En stor verden skiller de to.
Men når tilliden først er opstået,
er afstanden pist væk.*

AF THOMAS GRUBER,
POLITISK KONSULENT I LEV

Overset problem: Når hjælpen udhules

Eriks behov for støtte ændrede sig ikke, men det gjorde bemandingen i hans botilbud på grund af nedskæringer. Erik har bare aldrig fået en ny afgørelse. Det er et overset problem i den aktuelle debat om retssikkerhed på handicapområdet

Lad mig kort indlede med fortællingen om Erik.

Erik er 41 år og blev for næsten 15 år siden visiteret til et botilbud. Her skulle Erik bo sammen med 11 andre, der ligesom Erik har et udviklingshandicap, der betyder, at de har behov for støtte og hjælp i hverdagen.

Erik har ikke noget verbalt sprog og kan ikke færdes på egen hånd uden socialpædagogisk ledsagelse. De behov var da også beskrevet, da Erik i sin tid blev visiteret til botilbuddet, og han modtog i årene efter indflytningen hjælp til nonverbal kommunikation fra pædagoger med specialkompetencer. Desuden modtog han hjælp til pædagogisk ledsagelse til besøg hos

venner og familie, fritidsaktiviteter, den årlige ferietur mv. Erik trivedes og blev gradvist bedre til at klare flere og flere ting i sin hverdag på egen hånd.

Men de seneste cirka otte år har der været mange nedskæringer i Eriks botilbud. Det er sket ved årlige forringelser af budgettet i tilbuddet – 2, 3 eller 4 procents beskæringer af rammen – og nu er økonomien i botilbuddet forringet med mere end en fjerdedel i forhold til, dengang Erik blev visiteret. Beboergruppens behov er de samme. Alligevel er der nu ansat fire færre medarbejdere, og omkring halvdelen af de ansatte er nu uden pædagogisk uddannelse.

Derfor er der ikke længere tid – eller kvalificeret personale – til at understøtte Eriks nonverbale kommunikation, og hans mulighed for at få ledsagelse er også beskåret til et minimum. Omfanget og kvaliteten af den sociale indsats, som Erik (og de øvrige i botilbuddet) modtager, er med andre ord ændret fundamentalt. Nogen ny afgørelse og klagevejledning fra den kommune, der i sin tid visiterede, har Erik dog aldrig modtaget. Hjælpen er bare blevet ringere og ringere med store konsekvenser for Eriks trivsel.

Hul i retssikkerheden

Fortællingen om Erik er baseret på nogle af de mange henvendelser, som Lev modtager i sin telefon- og netrådgivning. Det er et helt almindeligt billede, der tydeliggør en af de helt grundlæggende retssikkerhedsudfordringer, som mange voksne med udviklingshandicap lever med – men som samtidig er overset i den aktuelle retssikkerhedsdebat på handicapområdet.

Fokus i den aktuelle retssikkerhedsdebat retter sig således først og fremmest mod beslutninger om omfanget og karakteren af hjælpen til den enkelte, som træffes på myndighedsniveau i kommunerne: Behovet for bedre klagemuligheder, opsættende virkning, regelforenkling, en mere opsøgende ankestyrelse mv. Vigtige og helt relevante tiltag, der er nødvendige, hvis retssikkerheden skal styrkes på handicapområdet – også for mange børn, unge og voksne med udviklingshandicap.

Men som historien om Erik illustrerer, så handler retssikkerhed om andet og mere end kvaliteten af kommunernes myndighedsafgørelser, fejlprocenter, borgerens klagemuligheder mv. Den tyndslidte retssikkerhed på socialområdet kommer nemlig også til udtryk i hverdagen, hvor den enkelte borger med handicap reelt ikke længere modtager den indsats, som myndigheden har visiteret til. Hjælpen udhules i kraft af løbende og tilbagevendende nedskæringer i

tilbuddene, men uden at borgerne i tilbuddet modtager en ny myndighedsafgørelse, der kan påklages til Ankestyrelsen.

På dagsordenen nu

Dette særlige retssikkerhedsproblem opstår i et samspil mellem to styringsmodeller, som er meget fremherskende i forhold til især voksne med udviklingshandicap: Dels den officielle myndighedsstruktur, hvor sagsbehandleren vurderer individuelle behov og matcher med en indsats – og dels en traditionel institutionsstyring.

Erik og de andre i botilbuddet har – formelt set – ret til at klage over, at de ikke modtager den hjælp, de er visiteret til. Men i praksis er denne klagemulighed stort set umulig at anvende. Dels forudsætter en klage et omfattende dokumentationsgrundlag, dels har borgerne i målgruppen stort set aldrig forudsætningerne for at starte en sådan klagesag.

Når regeringen og Folketingets partier her i dette efterår skal forhandle om den såkaldte socialreserve, hvor der indtil videre er afsat 140 millioner kroner til styrkelse af retssikkerheden på handicapområdet, så skal dette oversete, men væsentlige, retssikkerhedsproblem på dagsordenen.

På lev.dk kan du se fire bud på forbedringer af retssikkerheden for mennesker med handicap.

”Hjælpen udhules i kraft af løbende og tilbagevendende nedskæringer i tilbuddene, men uden at borgerne i tilbuddet modtager en ny myndighedsafgørelse.”

Thumbs up til Handi

AF ARNE DITLEVSEN | FOTO: KASPER LØJTVED/BYRD

I 25 år har Handi Forsikring formidlet forsikringer til mennesker med handicap. En af dem, der har været med næsten siden begyndelsen, er 62-årige Vivi Susanne Hansen fra Hundige. Hun har alle sine forsikringer i Handi – og er mere end tilfreds:

”Jeg skiftede til Handi Forsikring fra et af de almindelige forsikringsselskaber, fordi de andre selskaber var dyrere.”

”Jeg har været glad for at bruge Handi. Der er heller ingen selvrisiko, bortset fra på elektronik.”

Vivi har Boforsikring og Hændelsesforsikring hos Handi, så hun er dækket både i forhold til indbo og ulykke. Hun har også rejseforsikring og afbudsdækning.

Heldigvis har Vivi ikke været ude for de store skader, men har dog brugt sin Hændelsesforsikring:

”Jeg brækkede min ene arm for nogle år siden. Jeg faldt, mens jeg var på arbejde. Skaden blev anmeldt og så kørte det bare derudad. De var meget søde til at hjælpe mig. Det endte med, at jeg fik 12.500 kr. i erstatning. Thumbs up til Handi,” siger Vivi med et smil.

Vivi har ingen planer om at skifte forsikringsselskab:

”Nej, det har jeg ikke. Handi Forsikring er noget billigere.”

”

Jeg brækkede min ene arm for nogle år siden. Jeg faldt, mens jeg var på arbejde. Skaden blev anmeldt og så kørte det bare derudad. De var meget søde til at hjælpe mig. Det endte med, at jeg fik 12.500 kr. i erstatning.

Handi Forsikring – god personlig service og stærke forsikringsløsninger

Handi Forsikring er Levs forsikringstilbud til mennesker med kognitive handicap. Handi Forsikring bygger på en samarbejdsaf-tale mellem Codan og Lev. Handi Forsikring tilbyder både Boforsik-ring og Hændelsesforsikring samt forskellige tilvalgsdækninger.

*Vi er klar til at hjælpe dig, så
du kan få den forsikring, du
har brug for – til en
fordelagtig pris...*

Tag kontakt
til os allerede i dag.
Ring til Handi Forsikring
på 36 35 96 40
eller skriv en mail til
handi@lev.dk.

Læs meget mere om
Handi Forsikring på
[www.handiforsikrings-
service.dk](http://www.handiforsikrings-
service.dk).

SPØRGS-
MÅL

SVAR

AF PERNILLE LUND, HANDI FORSIKRING,
OG SONJA PELLE NIELSEN, LEVS RÅDGIVNING

Har min søn en elskadedækning?

Hej Lev

Jeg er mor til Martin, som er kunde hos Handi Forsikring. Han er ikke så god til at formulere sig, så derfor skriver jeg på hans vegne. Han har givet mig samtykke til dette.

Min henvendelse skyldes, at vi på vestkysten har været hårdt ramt af skybrud og lynnedslag i den seneste tid. I den forbindelse er jeg blevet i tvivl, om Martin har en elskadedækning, som kan hjælpe, hvis lynet slår ned i området og derved kortslutter hans tv eller computer. Hvis han ikke har dækningen, hvad vil det så koste, og dækker forsikringen andre ting?

Med venlig hilsen
Jeanette

Kære Jeanette

Jeg har fundet Martin i systemet, og din tvivl var berettiget. Han har ikke denne dækning, og det kan skyldes, at det er en forsikring, man aktivt skal tilvælge. Forsikringen vil ud over lynnedslag også dække kortslutninger og overspændinger i for eksempel vaskemaskine eller køleskab.

Desuden dækker den også, hvis man får væltet et glas vand ud over den bærbare computer, eller hvis der kommer væske i mobiltelefonen.

Skaden opgøres til, hvad det vil koste at få den beskadigede genstand repareret. Kan eksempelvis computeren ikke repareres efter en kortslutning, tages udgangspunkt i prisen for en ny, identisk eller tilsvarende computer. Erstatningen opgøres efter en tabel, som tager udgangspunkt i computerens alder.

Elskadedækning koster (2021) kr. 262,- i årlig præmie og er uden selvrisiko.

Mange hilsner
Pernille

Kan jeg give mig selv en gave fra min bror?

Kære Lev

Min udviklingshandicappede bror har opsparet en ret stor formue, da han har et meget begrænset forbrug. Han forstår ikke rigtigt penges betydning. Han er dog klar over, at man skal have penge for at kunne købe ting, men kan ikke vurdere, om en pris er rigtig. Jeg hjælper ham med hans økonomi ved at betale hans regninger og overføre penge til hans lomme-pengekonto.

Kan han give mig og vores anden søster en kontant gave? Jeg er ikke værge, men ville jeg som værge kunne skrive et testamente på hans vegne?

Med venlig hilsen
Carstens søster

”Du kan
altså ikke som
søster eller
værge beslutte,
at din bror skal
give sine søstre
gaver”

Kære Carstens søster

Tak for jeres mail. Uanset om man er under værgemål eller ej, så er større kontante gaver, udover almindelige lejlighedsgaver til jul og fødselsdage, afhængigt af gavegivers evne til at forstå og give samtykke til gaven. Og helt det samme gør sig gældende i forhold til arv og udarbejdelse af testamente.

Du kan altså ikke som søster eller værge beslutte, at din bror skal give sine søstre gaver eller udarbejde et testamente på hans vegne. Ved din ugifte/barnløse brors død vil arv efter ham følge arveklasserne. Det vil sige, at den vil gå til hans søskende og derefter nevøer og niecer. Hvis der ikke er arvinger ved hans død, vil boet som udgangspunkt gå i statskassen.

Med venlig hilsen
Sonja

Hjælp til selvhjælp

Levs rådgivning får mange spørgsmål om de samme emner. Måske kan du finde svar på dine spørgsmål her på lev.dk.

Hyggelig aften om forråelse i Oasen

Lev Horsens fik en torsdag sidst i august skabt en virkelig hyggelig aften om et emne, der er alt andet end hyggeligt. Nemlig forråelse.

Psykolog Dorthe Birkmose er en fantastisk formidler, og med eksempler fra egne oplevelser fortalte hun om, hvordan hun selv var blevet forrået, og hvordan det ses overalt i plejesektoren.

Aftenens konklusion var, at der skal kigges på de rammer, der skaber forråelse. Alle gode mennesker kan komme til at handle ondt.

RUNDT I LANDET

NORDJYLLAND

HORSENS

Alternativt vælgermøde i Eventyrhaven

Lørdag den 14. august var Lev Odense værter for *Det alternative Vælgermøde* ved cafe Siesta i Eventyrhaven i Odense.

Borgmester Peter Rahbæk Juel åbnede vælgermødet, hvor ti partier havde stillet deres stande op rundt om en scene, hvorfra de efter tur fik mulighed for at præsentere deres politiske visioner over for borgerne. Mellem præsentationerne udnyttede rigtig mange af de fremmødte sig af muligheden for at stille spørgsmål og debattere med de enkelte partier ved standene.

De centrale emner var det faldende antal ansatte på bostederne, herunder flere og flere ufaglærte, den konstante underfinansiering af området og den manglende retssikkerhed for borgere med udviklingshandicap.

På billedet ses borgmester Peter Rahbæk Juel og formand for Lev Odense, Jon Boje Jensen.

ODENSE

Familie-skovtur med Lev Nordjylland

Vidste du, at man faktisk godt kan få en tur i den vildeste svævebane – selvom man til dagligt sidder i en el-kørestol? Det fandt 14-årige Martin fra Hobro i hvert fald ud af på Lev Nordjyllands Familie-skovtur.

På Naturlegepladsen i Arden havde Lev besøg af 'friluftsnørderne' Søren og Mette, som tidligere har været med i Levs STU-projekt "Fællesskab & trivsel – naturligvis!". Sammen fik vi tændt bål, skudt med bue og pil – og skreget af både skræk og fryd i svævebanen!

Initiativet til skovturen kom fra en ny lokal Lev-familie, som gerne ville møde andre familier. Og det lykkedes; familier med børn i alle aldre mødte op med skovturskurve, godt humør og gulerødder til rådyrene i den nærtliggende dyrepark. Her blev både snakket og grinet, delt erfaringer og spist hurtigst-smeltende is fra det lokale ismejeri. Vi håber at kunne lave et lignende arrangement snart igen.

Vælgermøde i Roskilde med fokus på de unge på STU

ROSKILDE

Lev Roskilde/Lejre afholdt sammen med STU Roskilde valgmode i oktober. Der var pølsevogn uden pølsesnak.

Politikerne blev inden mødet opfordret til, at tale kort og understøtte med billeder i deres præsentationer. For en stor del af STU-eleverne skaber det nemlig en bedre forståelse.

Et af de unge mennesker, som det hele handler om, skriver følgende: "Jeg hedder Matias Boel Kristensen, og jeg har været til valgmode. Jeg går på STU, og min skole har holdt tema om valget, og vi har talt om, hvilke spørgsmål vi gerne vil stille til politikerne."

Levs årsregnskab 2020 er godkendt

På Levs bestyrelsesmøde op til sommerferien blev foreningens årsregnskab for 2020 godkendt. Du kan finde det på lev.dk.

Kredsgeneral- forsamling i Odsherred

LEV Odsherred afholder generalforsamling den **2. november 2021 kl. 19.00** i Asnæs Forsamlingshus. Tilmelding til formand Dorte Pedersen, tlf.: 2120 8284 senest den 26. oktober.

På lev.dk kan du finde oplysninger om alle Levs kredse. Her kan du se, hvad der foregår lige præcis i din lokale kreds.

Jobkollegiet

Som beboer på Jobkollegiet kommer du til at leve og bo sammen med andre unge, der også har særlige behov. Vi har hvert vores værelse og hver vores måde at leve på. Fællesskabet er til for, at vi kan hjælpe hinanden med at klare mere, så vi hver især kan se, at det kan lykkes at klare et arbejde og lykkes at bo alene.

Fællesskabet på Jobkollegiet er også med til, at vi lærer at være sammen med andre i forskellige situationer og forskellige steder. Jobkollegiet har hjemme i 3 store og hyggelige huse, der ligger tæt på skov og natur i Brabrand. Flere bybusser stopper tæt på. Vi spiser sammen hver aften og bruger meget tid sammen i vores fælles stuer.

Jobkollegiet har 10 faglige og kompetente medarbejdere, der vejleder os i at holde styr på hverdagens mange gøremål. Der er ansat 1 jobkonsulent, som guider og vejleder i at finde relevante praktikker, STU-forløb og senere skånejob. Når man bor på Jobkollegiet, er det ordinære arbejdsmarked en del af opholdet.

Jobkollegiet Skovbakkevej 51 8220 Brabrand Tlf. 30 23 75 60 www.jobkollegiet.dk

Lev og danske spejdere gør en stor forskel for mennesker med udviklingshandicap i Ghana

AF CLAVS SYLVEST, KOMMUNIKATIONSKONSULENT I LEV I

Cirka 100 lokale spejdergrupper fra fem forskellige spejderkorps rundt omkring i landet har indtjent og doneret 750.000 kr. til gavn for mennesker med udviklingshandicap i Ghana. Pengene går til projektet "Alle børn fortjener en ven" - en fælles indsats af Spejderhjælpen, Danske Handicaporganisationer og Lev

I den gode sags tjeneste trak cirka 100 lokale spejdergrupper i slut september i arbejdstøjet for at indtjene penge til Spejderhjælpen, der på tredje og sidste år sender hele indsamlingsbeløbet til Ghana.

Pengene bruges på at støtte børn og unge med udviklingshandicap i Ghana gennem fællesprojektet "Alle børn fortjener en ven", som Lev og Danske Handicaporganisationer (DH) er partnere i. Samlet set bliver der doneret 750.000 kroner fra Spejderhjælpen.

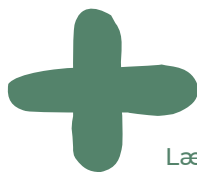
Pengene bruges til at styrke inklusion af børn med udviklingshandicap i lokalsamfundene og til at skabe forståelse og nedbryde fordomme over for børn og unge med udviklingshandicap i Ghana. Og det er der hårdt brug for, påpeger Anni Sørensen, landsformand i Lev.

"Da jeg besøgte Ghana for snart to år siden, var det noget af en øjenåbner. Mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende har virkelig hårde vilkår i Ghana, hvor de bliver ekskluderet fra lokalsamfundene på grund af fordomme og uvidenhed om udviklingshandicap. Projektet her har været en stor succes, og det har bidraget til

at skabe mere inklusion for børn og unge med udviklingshandicap. Vi har i Lev en tæt kontakt til vores ghanesiske søsterorganisation Inclusion Ghana, der virkelig har løftet dette projekt.

Lev vil fortsat have et stærkt engagement i Ghana, hvor vi arbejder for at skabe bedre vilkår for mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende.

Du kan læse mere om Levs internationale engagement på international.lev.dk.

Læs også artiklen på side 22 om, hvad det har betydet for Hanne Friis Kaas fra Spejderhjælpen i det hele taget at møde og hjælpe mennesker med udviklingshandicap i Ghana.

Overalt i landet var spejderne i gang med at indtjene penge til projektet. Her er vi i Klitmøller, hvor spejderne havde lavet et loppemarked med kageboder på P-pladsen ved den lokale købmand. På halvanden time var der solgt for knap 4.000 kr.

Livø – en smertefuld historie

I august blev der afsløret et mindesmærke for den gamle anstalt for mænd på Livø. Her var 743 mænd anbragt frem til 1961. De blev reelt holdt som fanger

AF HENNING JAHN – FOTO: RIKKE EHLERS NILSSON

Vi kender allesammen vores tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen. Kun få kender historien om hans far Oluf, der var anbragt på anstalten på Livø i syv år. Poul Nyrup har selv fortalt åbent om sin fars historie.

Olufs historie er, at han var opvokset med en enlig mor med en stor børneflokk. Der var mange munde at mætte, og moden beder om at få ham sendt ham afsted. Det er svært, for man kan ikke rigtigt fælde ham for noget, så det bliver til en påstand om, at han hjemme har stjålet en sølvske og nogle penge. Politimesteren beslutter at skrive et brev til de Kellerske Anstalter om, at Oluf er åndssvag, og han bliver sendt afsted til anstalten på Livø. Her opholder han sig i syv år, indtil han efter en intelligetest bliver erklæret normal og udskrevet af åndssvageforsorgen. Da han ikke er

åndssvag, stilles han ikke overfor kravet om sterilisation. Det er ellers normalen, når man skal forlade Livø. Oluf lever herefter et helt almindeligt liv.

Olufs historie er blot en af fortællingerne om de 743 store drenge og mænd, der i perioden 1911-1961 var anbragt på anstalten på Livø. Mange af dem blev steriliseret eller kastreret, før de kunne komme væk fra øen.

Lokal kontrovers

I august måned i år mødes en gruppe på omkring 40 personer med meget forskellig baggrund på Livø for at afsløre et mindesmærke for de 743 mænd.

Allerede inden afsløringen af mindesmærket har det skabt debat. Bestyreren for det feriecenter, der i dag er i de gamle anstaltsbygninger på øen, er utilfreds med, at mindesmærket bruger ordet fanger om de tidligere anbragte. Det vil efter hans opfattelse skade feriecenterets brand, og

vi er ikke velkomne i de gamle anstaltsbygninger. Heldigvis driver skov- og naturstyrelsen landbruget på øen, og her er vi velkomne. I den gamle avlsgård er der plads i en gammel lade til afsløring af mindesmærket. Dobbelt heldigt for os, for der er et regulært skybrud over Livø.

Vel var de fanger

Mindesmærket, der er udført af kunstneren Jakob Jakobsen, er ikke af sten eller bronze. Det er en avis med tekst og billeder, der skal få os til at mindes de 743 tidligere anbragte på Livø, at se dem som de individuelle mennesker de var. Avisen skal også få os til at reflektere over historien om, at marginalisering af grupper af mennesker kan føres frem i en nutidig kontekst.

Hvis du skiller avisen ad, får du en samling på 18 posters, der er klar til ophængning eller opklæbning på biblioteker og andre steder, hvor mennesker færdes.

Et udvalg af beboerne på Livø og personalet fotograferet i 1936. De ansatte har hvidt arbejdstøj eller skjorte og i nogle tilfælde slips på. Billedet er en del af mindesmærket om Livø.

Det usædvanlige mindesmærke og kunstværk.

Præsentationen af mindesmærket om Livø, Kunstneren, Jakob Jakobsen, ses i midten.

Kunstværket om fangerne på Livø hængt op på en mur på Nørrebro. Tv. ved afsløringen i august på Livø.

Villy Andersen var indsat på Livø i en årrække, men han ville aldrig tale om det. Villy fik senere en plejefamilie, men han boede for sig selv i denne almene bolig i Aarhus. Han stiftede aldrig sin egen familie, og han var efter alt at dømme blevet steriliseret, før han blev løsladt fra Livø.
(Foto: Pia Henni Möller-Light).

Livrem som blev konfiskeret under en fanges selvmordsforsøg i Løgstør Arrest i 1951. Andre fanger forsøgte at flygte fra Livø. De var dog oftest kun ude i det fri i ganske kort tid, før de blev fanget.
(Foto: Jakob Jakobsen - fra Viborg Museums samling.)

Anstalten lå samlet som en lille by midt på Livø. Fangerne boede sammen med deres 'plejeforældre' i små pavilloner. Alle plejeforældre fik udleveret en knippel og en pistol, så de kunne opretholde lov og orden og sikre faste spise- og sengetider. (Foto: Privat/Ib Svenningsen).

I august 1952 gjorde fangerne oprør på Livø. En lille gruppe på omkring otte-ni stykker ønskede at omstyre magten på øen og skabe en selvstændig republik. Men de geværer, oprørerne havde stjålet, var for gamle, og patronerne passede ikke. De revolutionære endte i en celle på Livø.
(Foto: Presseklip fra Viborg Stiftstidende 29.8.1952).

Den mad, som blev serveret for fangerne på Livø, var hverken god eller tilstrækkelig. De fik varm mad til frokost og 'klodser' med fedt om aftenen. Klodser var tykke stykker rugbrød. Denne spegepølsemad, som en kunstnerisk indsat har malet på en flad sten, blev konfiskeret af personalet. Fangerne måtte åbenbart ikke engang drømme om at få pølseadder.

Dette oversavede kædeled blev konfiskeret af personalet på Livø-anstalten, efter at en båd var blevet stjålet i Livø Havn. Båden blev fundet af landposten i Ranum, og det tyder på, at fangen nåede helt frem til fastlandet.

Tre af fangerne på Livø. Hvem var de - og hvordan var deres liv? Der findes kun ganske få beretninger fra fangerne selv om deres liv på øen i Limfjorden.

I den gamle lade på avlsgården sætter vi os i rundkreds, og forskeren Birgit Kirkebæk, der om nogen har forsket og skrevet bøger om dansk åndssvageforsorg, får ordet. Hun er ikke i tvivl om, at mændene på Livø var fanger. De var på øen imod egen vilje, og mændene vidste ikke, hvornår de kom derfra igen og i hvilken tilstand. Skulle de steriliseres eller kastreres først? Det var folk, der var dømt for sædelighedsforbrydelser eller småtyverier, folk som vagabonderede eller var utilpassede. Folk som ikke passede indenfor de gængse normer, og så var der en gruppe, der var anbragt, fordi de gentagne gange var stukket af fra de Kellerske Anstalter i Brejning. Deres ønske til et liv udenfor øen var beskedne: At leve et uset og frit liv.

En historie der rækker ind i nutiden

En mikrofon vandrer rundt blandt deltagerne i den gamle lade. Alle har noget på hjerte og fortæller om deres personlige refleksioner på baggrund af mindesmærket og historien om mændene på Livø. Her er kunstnere, historikere, museumsfolk, en der er opvokset på øen som barn af en ansat, og så er der mennesker, som bare er blevet inviteret af kunstneren Jakob Jakobsen. Alle er på hver deres måde berørt af mindesmærket, og indlæggene rækker alle ind i nutiden. Det er også det, der er et af de vigtige mål med mindesmærket. Det skal berøre dig og få dig til at tænke – og måske få dig til at ønske at ændre.

Som Jakob Jakobsen selv skriver i indledningen til mindesmærket: "Livø-ansalten

er en smertefuld historie. Hvad stiller vi op med de historier? De unge mænd blev tilbageholdt mod deres vilje. De var fanger, ingen tvivl om det. Der findes ingen undskyldning for et samfund, som overladt ødelægger unge menneskers liv. Det handler om menneskesyn og den værdi, som vi tillægger andres liv. Volden fra Livø-anstalten findes stadig som et ekko, der understøtter vores nuværende samfund. Jeg har selv været indlagt på en psykiatrisk afdeling, og der blev passet godt på mig. Men jeg ser stadig ødelagte liv, uønskede mennesker, hjemløse, alkoholikere, pille-misbrugere, indvandrere, asylansøgere, flygtninge, tvangsfjernede og psykisk nedbrudte, som samfundet vender ryggen. Hjælp med at udbrede mindet om de unge mænd på Livø. 743 ødelagte liv må være nok. For altid."

Mindesmærket, der er trykt i 5.000 eksemplarer, skal gerne op at hænge overalt i Danmark, hvor mennesker færdes.

Mindesmærket kan fås på Forsorgsmuseet i Svendborg, Dansk Forsorgshistorisk Museum i Slagelse, Aarhus Kunsthall, Rønnebæksholm, Viborg Museum, Livø, Statens Museum for Kunst, Charlottenborg, Æbeltoft Kunsthall, Nordkraft, Huset i Aalborg, Tusindfryd, Løgstør Bibliotek, Spøttrup Lokalarkiv, Møllegade Boghandel, Kellers Minde, Kulturrummet i Thisted, Huset i Aalborg, Frederikshavn Kunsthall. Skriv til f.eks.contact@gmail.com hvis dit bibliotek eller kulturhus ønsker et bundt.

OM JAKOB JAKOBSEN

Billedkunstner og forfatter, født 1965

Uddannet fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i København

Repræsenteret på en række museer og har udstillet på blandt andet Louisiana i Humlebæk og Arken i Ishøj

Udgav i 2021 bogen: "Ophør oprør – dagbog fra en indlæggelse", som fik 5 hjerter af Politikens anmelder.

Vi er et bofællesskab med plads til 19 beboere, som p.t. er i alderen 19 - 50 år. De bor i 3 forskellige boenheder, som hver især rummer fra megen hjælp næsten selvhjulpen. Vi er en Almennyttig fond under tilsyn af Social Tilsyn Midt. Vore beboere arbejder på gårdens værksteder og har et aktivt fritids- og kulturliv. Livet på gården tager udgangspunkt i Rudolf Steiners menneskesyn.

Vore værksteder er: keramik, køkken og udehold. Udehold, der rummer træværksted, gartneri og æbleplantagen. Fritiden kan indeholde besøg i fitnesscenter, ridefysioterapi, svømning og bowlinghallen, samt ikke mindst musik-oplevelser i og udenfor Tornsbjerggård. Vore værksteder har også plads til brugere, som ikke bor på Tornsbjerggård.

Tornsbjerggård i et naturskønt område, grænsende op til Tornsbjergskov i Østjylland mellem Odense, Hundslund og Hovedgård. Vi har 19 km til Horsens og 28 km til Århus.

Ønsker du at vide mere om Tornsbjerggård, kan du besøge vor hjemmeside:

www.tornsbjerggaard.dk

Mail: mail@tornsbjerggaard.dk

TORNSBJERGGAARD

Et bo- og arbejdstilbud for udviklingshæmmede

INDKALDELSE AF ANSØGNINGER TIL NANNY JACOBSENS FOND

Fondens formål er at yde støtte til psykisk udviklingshæmmede.

Støtte kan gives til såvel udviklingshæmmede enkeltpersoner som til projekter, herunder flerårige projekter, hvis formål er at hjælpe grupper af psykisk udviklingshæmmede.

Desuden kan fonden give støtte til uddannelse og videnskabelige projekter, herunder også flerårige projekter.

Fonden yder støtte til personer og projekter, der ikke kan opnå offentlig støtte og prioriterer at støtte de psykisk udviklingshæmmede, der økonomisk er dårligst stillede.

Fonden uddeler støtte en gang om året og ansøgningsfrist for året 2021 er den 1. oktober 2021.

Ansøgningsblanket kan udskrives på www.ret-raad.dk/odense-nannyjacobsensfond.

Ansøgningsblanket kan ligeledes mod fremsendelse af frankeret svarkuvert og med angivelse af, om der søges til enkeltpersoner eller projekter, rekvireres hos:

Advokat Jess Lykke Gregersen

Albanigade 30

5000 Odense C

Tlf. 70101199

E-mail: ibl@ret-raad.dk

LEVS AFTENTELEFON

Når du ringer til Levs aftentelefon, møder du dygtige og engagerede frivillige med stort kendskab til udviklingshandicap og de udfordringer, som pårørende og familier kan stå med. De er nemlig selv pårørende eller har arbejdet med mennesker med udviklingshandicap gennem mange år.

LÆS MERE PÅ WWW.LEV.DK

Levs
aftentelefon
28 51 52 52

WEBINAR:

Når voksenlivet nærmer sig – praktisk og følelsesmæssigt

Lev og VISS (Videnscenter Sølund Skanderborg) afholder den 17. november 2021 kl. 19.00-20.30 et webinar med fokus på overgangen til voksenlivet for familien med et barn med udviklingshandicap.

Hvad følger med det at blive voksen, når man har et udviklingshandicap? Hvordan forbereder man både sig selv og sit barn bedst på skiftet fra børne- til voksentilbud? Og hvilke dilemmaer kan man blive udfordret af? Disse spørgsmål og mange andre stiller vi skarpt på.

Når dit barnet med handicap går fra barn til voksen, står udfordringerne i kø. Efter at have haft styr på alt i 18 år er man nu ikke længere automatisk inddraget i barnets sag. Samtidig skal man give slip og lade den unge flyve ud i livet, selvom vingerne måske ikke helt kan bære. Dette kan give anledning til mange personlige overvejelser. I webinaret vil du blive klædt bedre på til at håndtere nogle af de udfordringer, forældre møder, når barnet med handicap bliver ung og voksen.

Webinaret bliver styret af Camilla Grann, der er specialpædagogisk konsulent i VISS. Hun er uddannet socialrådgiver og psykoterapeut. Og så er hun selv mor til Ida på 13 år med udviklingshandicap. I 2019 udgav hun bogen *Livet med et udviklingshæmmet barn*.

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

Praktisk information

Webinaret er gratis og foregår på Teams.

Tilmelding sker via dette link:
<https://lev.nemtilmeld.dk/47/>

Nye brochurer og åbent hus på Idrætsskolen!

Idrætsskolen er et undervisningstilbud for voksne med udviklingshandicap, der går på skolen i et skoleår, i dagtimerne fra 9.00 til 14.00 hver dag.

Det nye skoleår begynder mandag den 15. august 2022, og slutter fredag den 23. juni 2023. Skolen ligger i dejlige lokaler i Grøndal Multi Center i København.

Informationsaften **onsdag den 26. januar 2022 kl. 19.00-20.00**
og åbent hus for alle interesserede ansøgere
torsdag den 27. januar 2022 kl. 09.00-14.00.

Ansøgningsfrist fredag den 18. februar 2022.

Oplev 3 fantastiske dage på

Health&Rehab Scandinavia

- Messen for hjælpemidler og
velfærdsteknologi

16.-18. november 2021
Bella Center Copenhagen

Har du et handicap, en funktionsnedsættelse,
en kronisk sygdom eller er du pårørende,
så er et besøg på messen helt sikkert en
oplevelse, som du ikke skal være foruden.

Let's meet. Again!

**GRATIS
ENTRE**

Læs mere og tilmeld dig vores nyhedsbrev
på www.health-rehab.com

Geelsgårdskolen
Administrationen

Orienteringsmøde om Geelsgårdskolen

torsdag d. 4. november 2021

Vi holder orienteringsmøde om – og åbent hus på – Geelsgårdskolen
d. 4.11.21 kl. 9.00-12.00 og inviterer

- kommende elevers forældre
- skolepsykologer
- sagsbehandlere
- andre interesserede

Besøg klasserne i tidsrummet kl. 9.00-10.30 og/eller deltag i orienteringsmødet kl. 10.30-12.00 i vores mødelokale A i kælderens (nedgang via indgangen Skodsborgvej 1B). Hvis du ønsker at besøge os, bedes du kontakte Susannah Soewarta på tlf. 4511 4012 eller skrive til os på mailadressen: geelsgaardskolen@regionh.dk.

Er du forhindret i at komme den 4. november, er du velkommen til at kontakte vores skoleleder Ole Nissen på tlf. 4511 4004 for at få arrangeret besøg på skolen en anden dag.

Geelsgårdskolen er Region Hovedstadens specialskole for elever med:

- svære bevægelseshandicap, herunder elever med cerebral parese
- multiple funktionsnedsættelser
- medfødt døvblindhed
- kombinationer af døvhed/hørehæmning, cerebral parese samt ADHD og autisme
- sjældne handicap – bl.a. Charge syndrom og Louis-Bars syndrom

Geelsgårdskolen tilbyder desuden bo-ophold og aflastning for nogle af eleverne fra 0. til 10. klasse. Vi tilbyder også STU for elever med ovennævnte funktionsnedsættelser. Skolens hverdag er organiseret i et tæt samarbejde mellem lærere, pædagoger, fysioterapeuter, ergoterapeuter, talepædagoger og psykolog i undervisning og i fritidsaktiviteter. Læs gerne om os på forhånd på www.geelsgaardskolen.dk, hvor du kan se vores film om skolen eller kontakt skoleleder Ole Nissen, ole.nissen@regionh.dk, tlf. 4511 4004.

Vi glæder os til at se dig!

Venlig hilsen Ole Nissen

Handi Forsikring – **god personlig service** og stærke forsikringsløsninger til mennesker med udviklingshandicap

Bo-forsikring

Hændelses-forsikring

Hvis dine ting bliver stjålet eller din lejlighed brænder, kan du få erstatning for dit indbo, såfremt du har en Handi Boforsikring.

Tag kontakt til os allerede i dag.
Ring til Handi Forsikring på **36 35 96 40** eller skriv en mail til handi@lev.dk.

Hvis du er uheldig at brække din arm eller dit ben, kan du få erstatning, hvis du har en Hændelsesforsikring. Og den dækker selvfølgelig 24 timer i døgnet.

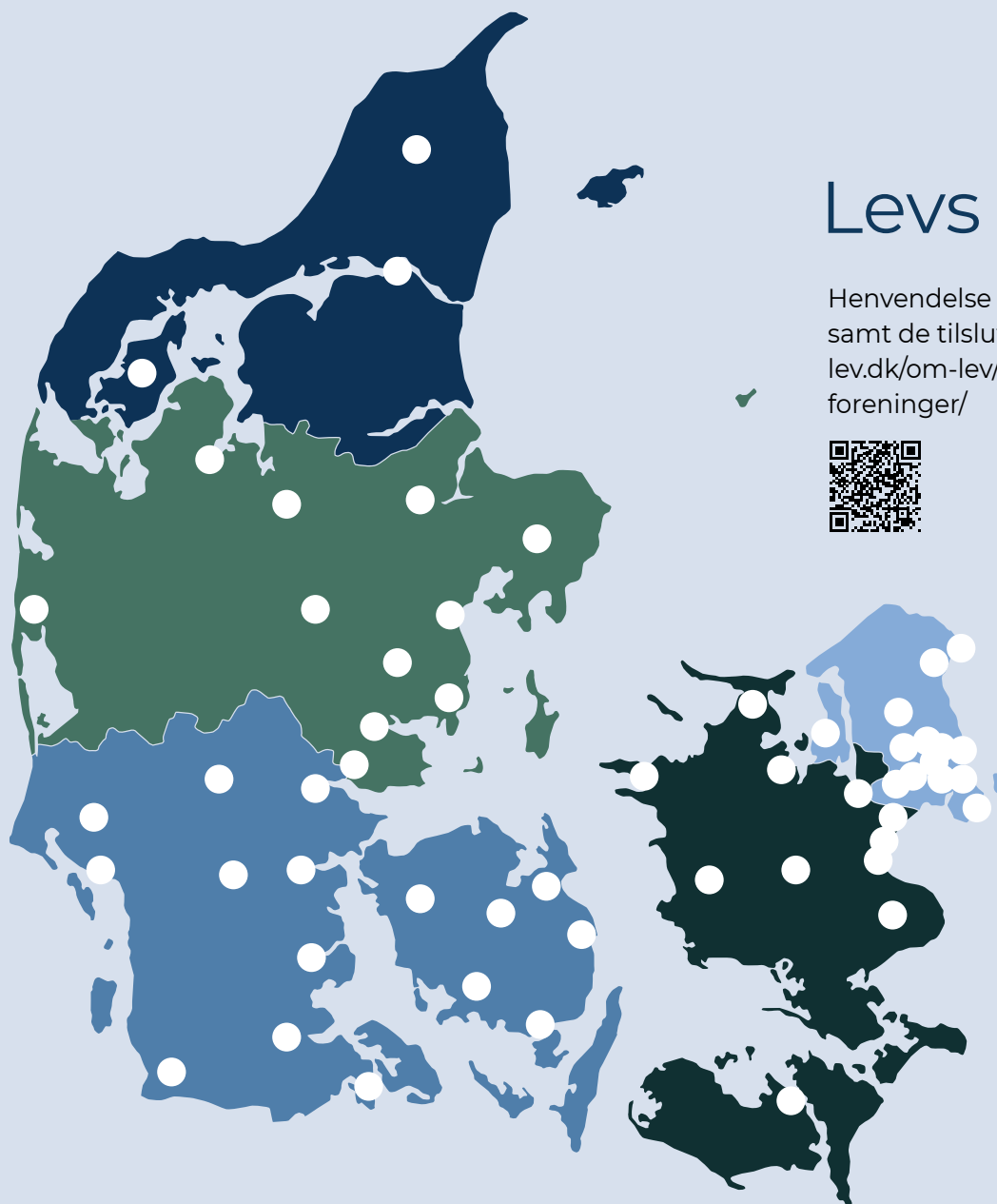
CODAN

Handi
forsikringsservice

Du kan læse om
Handi Forsikring på
www.handiforsikringsservice.dk

Levs kredse

Henvendelse til de lokale kredse
samt de tilsluttede foreninger:
lev.dk/om-lev/levs-kredse-og-foreninger/

Lev Magasinet
Nr. 5 - 2021
ISSN: 1903-7937

Udgiver

Lev
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Tlf. 3635 9696
Mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

Kontor og telefontid

Mandag til torsdag:
9.00-12.00
Fredag: Lukket

Landsformand

Anni Sørensen

Redaktion

Ansvarshavende:
Anni Sørensen
Redaktør:
Arne Ditlevsen
Henvendelser til
redaktionen:
redaktion@lev.dk

Næste nummer
udkommer: Medio
december 2021

Forsidefoto

Kasper Løjtved/Byrd

Layout og tryk

Synergi Reklame-
bureau Webbureau

Oplag: 6450 stk.

Annoncesalg

Vendemus ApS
Kontakt mediekonsu-
lent Anette Ladefoged
på tlf. 9292 3281 eller
anette@vendemus.dk

Protektor

Hendes Majestæt
Dronningen

inge og sofie marie
 BOFÆLLESSKABER I BEVÆGELSE

Ærtekildevvej 10, 4100 Ringsted - Telefon 57670750
 ingesofie@mariahjem.dk - mariehjem.dk/ingesofie

Omsorg, nærvær,
faglighed & tryghed

Rendbjerg Favn

Aflastning, hjem og STU

Tlf. 69 16 05 60 · mail: info@rendbjergfavn.dk

**DANMARKS BEDSTE
SPECIALSKOLE**
 HELHEDSTILBUD TIL UDVIKLINGSHÆMMEDE

 LIMFJORDSSKOLEN

STU 24 timer i døgnet

Ungdomsliv - Fællesskab - Kommunikation -
 Musik - Kunst - Friluftsliv
www.limfjordsskolen.dk

Alle har ret til en kollega

På Grennessminde STU i Taastrup bliver du en del af et levende arbejdsfællesskab i et af vores 8 værksteder. Fra café, god mad og byens bedste brød til minizoo, hegn og hække, blomster, smukke møbler og andet håndværk, du vælger, hvor du vil gøre en forskel.

GRENNESMINDE STU
 - din vej til et liv med job,
 kolleger og trivsel

LÆS MERE
gminde.dk

GRENNESMINDE

Marjatta, er bosted for mennesker med udviklingshæmning og særlige individuelle behov og udfordringer. Skolehjemmet er for børn og unge mellem 7 og 23 år.

Vi tilbyder en hverdag i et struktureret miljø med pædagogik inspireret af Rudolf Steiners menneskesyn. Vi har egen specialske og STU som ligger tæt ved fjord og skov.

Foruden Skolehjemmet ligger der 4 voksne steder alle med egne værksteder, som er fordelt på Sydsjælland.

Læs mere om Marjatta www.marjatta.dk
 Eller kontakt os på marjatta.dk
 Tlf. 55 96 51 19

Marjatta
Strandvejen 15, 4733 Tappernøje

Storebæltskolen er et højt specialiseret tilbud, som arbejder vidensbaseret og tværfagligt med udvikling, læring og trivsel for børn og unge med særlige behov.

Vi tilbyder specialundervisning efter folkeskoleloven og kan dokumentere stor tilfredshed for vores brugere. Læs mere om Storebæltskolen på vores hjemmeside og facebook eller kontakt Skoleleder Benjamin Ejlersen på tlf.: 5118 5755

Storebæltskolen
 et højt specialiseret tilbud for børn & unge med særlige behov

Storebælts Erhvervspark 1, 4220 Korsør | Tlf.: 58 57 23 50 | storebaeltskolen.slagelse.dk | [Storebæltskolen](https://www.facebook.com/storebaeltskolen)

Center for Socialpædagogik
Bo-Liv-Job
 Vordingborg Kommune

Vi møder borgere med kognitive og psykiske udfordringer i øjenhøjde

Vores teoretiske udgangspunkt er neuropædagogik, som alle i organisationen arbejder ud fra - derfor tilbydes alle borgere i vores bo- og aktivitetstilbud en hverdag, hvor borgernes styrkeområder får plads, mens borgernes udfordringer kompenseres.

Vores tilbud er både for borgere i Vordingborg kommune og for borgere fra andre kommuner.

Center for Socialpædagogik - Bo-Liv-Job - Vordingborg Kommune
 Langgade 57 • 4780 Stege • socialpaedagogik@vordingborg.dk
www.vordingborg.dk/socialpaedagogik
 Telefon: 55 36 40 80

Vi er et højt specialiseret bo- og dagtilbud til blinde og svagsynede voksne mennesker med multiple funktionsnedsættelser. Herunder også mennesker med erhvervet eller medfødt døvblindhed.

Vores kerneopgave er at give en sammenhængende indsats, der støtter borgeren i at leve et selvstændigt og aktivt liv ud fra egne ønsker og resurser.

Den Sociale Virksomhed

Lindelyvej 5 • 3480 Fredensborg • Telefon 45 11 84 11
 E-mail bredegaard@regionh.dk • www.blindecenterbredegaard.dk

ELIN HOVE, 53 ÅR, MOR TIL IBEN PÅ 22 ÅR. BOR I THISTED

"Iben er udviklingshandicappet, men har ikke en diagnose. Hun har ikke meget sprog og bruger blandt andet tegn til tale. Iben bor hjemme, men jeg håber, at der snart bliver lavet et botilbud for de over ti unge i kommunen, der står og mangler en bolig," siger Elin Hove, der er uddannet lærer og nu arbejder som viceskoleleder.

HVORFOR BLEV DU MEDLEM AF LEV?

"Det er faktisk lidt pinligt! Jeg har haft ambitioner om det rigtig længe, men først fået det gjort nu! Men den store opbakning vi har fået fra Levs kredsconsulent og andre i forbindelse med den helhedsplan for handicapområdet, man arbejder på i Thisted Kommune, gjorde, at nu skulle det være."

HVAD VIL DU GERNE HAVE UD AF MEDLEMSKABET?

"Det ved jeg såmænd ikke. Solidaritetsprincippet betyder dog en del for mig. Det at støtte nogen, der arbejder for en vigtig sag."

HVILKE TRE TING VILLE DU TAGE MED PÅ EN ØDE Ø?

"Min familie, positiv energi og humor. Det med humor er vigtigt, ellers bliver det for hårdt."

HVILKEN SUPERKRAFT VILLE DU ØNSKE, DU HAVDE?

"Jeg kunne godt tænke mig en evne, der gjorde, at når man puster andre i hovedet, så vil de kun se Iben og ikke hendes handicap. Hun og andre som hende skal mødes med ligeværd, og det bliver de ikke, fordi andre fokuserer på handicapet."

HILS PÅ ET AF LEVS MEDLEMMER

I hvert Lev Magasin fortæller et af Levs medlemmer om, hvorfor de er medlem af foreningen. Kender du en, du kunne tænke dig blev portrætteret, så skriv til os på redaktion@lev.dk

HVAD KUNNE DU GODT TÆNKE DIG VAR ANDERLEDES?

"Kan andre folk holde ud at høre på os handicapforældre? Nogle gange synes jeg, at vi skyder os selv i foden med en for skinger og negativ tone. Vi skal komme frem med vores kritik og holdninger på en saglig og ordentlig måde, og systemet skal møde os ligedan og som borgere."